

Γνωρίζετε ότι στη Χαλκιδική υπάρχει μεσαιωνικό νεκροταφείο που ανακαλύφθηκε το 1984;

[/ Γενικά Θέματα / Ιστορία, Αρχαιολογία, Παλαιογραφία, Στρατιωτικά & Εθνικά θέματα](#)

Στην ανατολική Χαλκιδική και ειδικότερα στην περιοχή της Ιερισσού μόλις το 1984 ήρθε στο φως ένα μεσαιωνικό νεκροταφείο, ενώ οι ανασκαφικές έρευνες στο νεκροταφείο της Ακάνθου, που βρισκόταν στον ίδιο χώρο, είχαν ξεκινήσει από το 1970.

Τα πρώτα στοιχεία για τον νεκροταφείο και τη σημασία του παρουσίασε ο αρχαιολόγος Ιωακείμ Παπάγγελος, ο οποίος συμμετείχε στις πρώτες ανασκαφές.

Παρακάτω ακολουθούν αποσπάσματα από την ανακοίνωση του Ιωακείμ Παπάγγελου στο 8ο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης, που διοργανώθηκε το 1988 στην Αθήνα από την Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία, λίγα χρόνια μετά την ανακάλυψη του αρχαιολογικού χώρου.

«Οι τάφοι ήταν απλής κατασκευής λάκκοι, σκαμμένοι στο αμμώδες έδαφος των περισσότερων από τους οποίους τα τοιχώματα στηρίζονταν με αργούς πλακοειδείς λίθους ή θραύσματα παλαιοχριστιανικών θωρακίων ή θραύσματα υστερορωμαϊκών σαρκοφάγων, από όμοιο υλικό ήταν και οι καλυπτήριες πλάκες. Ο προσανατολισμός τους ήταν πάντα Δ-Α και κάθε ταφή περιείχε ένα μόνο νεκρό (εκτός από μια παιδική πού είχε δύο) ύπτιο, με τα χέρια σταυρωμένα στο στήθος ή, σπανίως, το ένα στο στήθος και το άλλο πάνω στην μέση της λεκάνης. Βρέθηκαν αρκετά κοσμήματα, χάλκινα τα περισσότερα (ενώτια και δακτύλιοι), λίγα αργυρά (ενώτια) και περιδέραια από χάνδρες υαλόμαζας. Λίγα νομίσματα (Ακάνθου, αδιάγνωστα -μάλλον ρωμαϊκά) που βρέθηκαν στα χώματα των επιχώσεων. Κεραμική ανακαλύφθηκε μόνο εκτός τάφων. Ήταν θραύσματα αρχαίων αγγείων και μόνο ένα χαρακτηριστικό παλαιοχριστιανικό όστρακο. Δημοσιευμένα κοσμήματα από όλες τις βαλκανικές χώρες παρόμοια με τα δικά μας, χρονολογούνται από τον 6ο έως τον 12ο αι. μ.Χ.

Σύμφωνα με την επικρατέστερη άποψη, η περιοχή της Ιερισσού ήταν ακατοίκητη προ του 883 όταν στα ερείπια του κάστρου της Ακάνθου, ή δίπλα σ' αυτό, ιδρύθηκε η μονή του Κολοβού. Το 924 αναφέρονται, για πρώτη φορά σαφώς, κάτοικοι της Ιερισσού και γνωρίζουμε ότι προ του 959 εγκαταστάθηκαν στην περιοχή οι πολυσυζητημένοι "Σκλάβοι (ή σκλάβοι;) Βούλγαροι". Από την Ιερισσό επίσης προέρχεται το αρχαιότερο χρονολογημένο γλαγολιτικό κείμενο, του 982).

[Σ.Σ. το Γλαγολιτικό αλφάβητο γνωστό επίσης και ως Γκλαγκόλιτσα (ρωσικά:Глаголица) είναι το αρχαιότερο γνωστό Σλαβικό αλφάβητο].

Με το εύρημα μας τίθεται και πάλιν το διττών ερώτημα: Γύρω στις αρχές του 10ου αι. στην ερημωμένη Άκανθο εγκατεστάθη ένας νέος πληθυσμός, στον οποίο ήταν έντονη (τουλάχιστον) η σλαβική παρουσία, ή κατά την ίδια εποχή και για λόγους τους οποίους αγνοούμε, ο πληθυσμός της Ακάνθου-Ιερισσού ενισχύθηκε με νέους εποίκους, μεταξύ των οποίων και αριθμός σλάβων; Ο εντοπισμός του νεκροταφείου μας πιθανώς να είναι η απαρχή της απαντήσεως, προς το παρόν μπορούμε να επισημάνουμε μόνον τα εξής:

Θα πρέπει να θεωρηθεί ως βεβαία μια προϊούσα συρρίκνωση του αρχαίου νεκροταφείου και ένα “συμμάζεμά” του προς Ανατολάς, δηλαδή προς τα όρια του οικισμού, όπου διατηρήθηκε το νεκροταφείο της Ιερισσού μέχρι τη φοβερή καταστροφή του χωριού από το σεισμό του 1932. Η διατήρηση της ταφικής παραδόσεως στον ίδιο χώρο επί 26 αιώνες, καθώς και η διατήρηση αρχαίων τοπωνυμίων όπως π.χ. Στρατώνι, νομίζουμε ότι μάς επισημαίνει μία πιθανότατη αδιάπτωτη συνέχιση της ζωής στον ίδιο χώρο.

Υπ' όψιν ότι στην ίδια περιοχή, πάνω από κλασσικές ταφές, εντοπίσθηκε και το τουρκικό νεκροταφείο του 17ου -18ου αι. Στο ίδιο συμπέρασμα συνηγορεί και το γεγονός ότι το 982 κάτοικοι της Ιερισσού με σαφώς σλαβικά ονόματα, υπογράφουν ιδιοχείρως με θαυμάσια ελληνικά. Να θεωρήσουμε ότι πρόκειται για αξιοζήλευτα αποτελέσματα κάποιας πιθανής εκπαιδευτικής προσπάθειας της νεοσυστάτου "Επισκοπής Ερισσού", ή ότι σ' αυτό συνέβαλε και η απομόνωση των νεοεγκατασταθέντων αλλοφύλων μέσα σ' ένα ελληνικό περιβάλλον; Η συνέχιση της ανασκαφής πιστεύουμε ότι παρέχει τις μόνες ουσιαστικές πιθανότητες για την απάντηση στα ερωτήματα μας».

Πηγή - πληροφορίες - φωτογραφίες (διευκρινίζεται πως οι φωτογραφίες είναι από το νεκροταφείο της αρχαίας Ακάνθου, που βρίσκεται στον ίδιο χώρο με το μεσαιωνικό νεκροταφείο): Δήμος Αριστοτέλη, Όγδοο Συμπόσιο Βυζαντινής και Μεταβυζαντινής Αρχαιολογίας και Τέχνης, Αθήνα 1988, Αριστοτέλειο Πνευματικό Κέντρο

thesstoday.gr